

Součástí profesionální výbavy spisovatele je smířit se s nepochopením...

*Přímo vyhledávat smutek, to snad člověk přece jen nemusí... – to je krédo Michala Viewegha, spisovatele, jenž na pozvání Katedry bohemistiky FF UP a časopisu *Aluze* přijel 19. 11. do Olomouce. Seminář, původně naplánovaný pro zhruba deset studentů, se stal besedou, o kterou projevil zájem posluchačů několikanásobně víc. Místem konání se proto stala aula FF UP.*

Poté, kdy autor přítomně seznámil s připravovanou sbírkou prózy o manželství a sexu, představil spisovatele jeden z přítomných posluchačů. I přes studentův pocit, že se autor po celou dobu své tvorby stále s něčím (a někým) „vypovídává“, poskytl základní retrospektivní pohled na Vieweghovu tvorbu. *Nejsem si jistý, zda klíč všeho je v tom, že bych se stále s něčím „vypovídával“.* Psaní není vyřizování si účtů. Musím mít zkrátka téma, které mne baví, které mne nějak oslovuje. To pak doplňuji o postavy, pointy a gagy, reagoval M. Viewegh na řeč posluchače.

Dokončení na str. 4

Foto T. Jemelky

Návštěva Charlese Merrilla na UP

Ve středu 18. 11. navštívil Univerzitu Palackého její dlouholetý příznivec a podporovatel Charles Merrill, který od roku 1990 zprostředkovává a financuje studentům UP studium na vybraných amerických vysokých školách. Ve spolupráci se zahraničním oddělením UP se podílí na výběru studentů i amerických vysokých škol – vesměs tzv. colleges. Soukromé dotace Ch. Merrilla nejsou založeny na formálních propozicích obvyklých u běžných typů stipendií – jde spíše o formu „účelového daru“: finanční prostředky plynoucí od Ch. Merrilla nejsou vázány smlouvou, jejich příliv na UP je závislý na osobních kontaktech, rozhovorech a korespondenci.

Podpora Ch. Merrilla je zaměřena především na studenty, kteří jsou teprve na počátku své studijní kariéry a bez zahraničních zkušeností. Tento základní požadavek, který pramení z filantropické snahy pomoci slabším, je však současně doplněn důrazem na studijní výsledky uchazečů, na jejich schopnost reprezentace vysoké školy a země, odkud přicházejí, charakterové vlastnosti, ochotě k práci, otevřenosti i novým kontaktům apod.

Ch. Merrill udržuje se studenty i absolventy těchto pobytů intenzivní kontakt. Ten byl také jedním z motivů jeho letošní návštěvy na UP. Čas strávený ve velké zasedací místnosti Rektorátu UP byl věnován osobním rozhovorům s téměř čtyřiceti absolventy studijních pobytů. Byli mezi nimi i účastníci loňské hu-

manitární akce v Přijedoru, na jejímž vzniku a realizaci se Ch. Merrill také podílel.

Jak pro Žurnál UP Ch. Merrill uvedl, základní myšlenka jeho velkorysé podpory českých studentů v zahraničí začala nabývat konkrétnějších obrysů po pádu komunistického bloku na konci osmdesátých let, kdy vznikly konkrétní podmínky pro studium mladých lidí ze zemí střední Evropy na zahraničních vysokých školách. Ch. Merrill zdůraznil, že po dobu uplynulých osmi let, během nichž absolvovalo studium na amerických vysokých školách kolem sta uchazečů z UP, neměl příležitost být s jejich výběrem a výsledky nespokojen. Podle jeho názoru prokázali studenti UP všeobecnou zdatnost při adaptaci na podmínky amerického školství a stejně tak úspěšní byli i z hlediska dosahovaných studijních výsledků.

-mav-

Na snímku T. Jemelky Ch. Merrill s vedoucí zahraničního oddělení UP J. Herynkovou.

Rektor Univerzity Palackého v Olomouci,
děkan Přírodovědecké fakulty UP a děkanka Lékařské fakulty UP v Olomouci
si Vás dovoluují pozvat na

SLAVNOSTNÍ VEŘEJNÉ ZASEDÁNÍ VĚDECKÉ RADY UNIVERZITY PALACKÉHO
A VĚDECKÝCH RAD PŘÍRODOVĚDECKÉ A LÉKAŘSKÉ FAKULTY UP,

na němž bude udělen čestný doktorát v oboru chemie

RNDr. ANTONÍNU HOLÉMU, DrSc.

Zasedání se uskuteční dne 2. 12. 1998 v aule Filozofické fakulty UP, Křížkovského 10,
ve 14.00 hodin.

Doc. RNDr. Jan Lasovský, CSc.
děkan Přírodovědecké fakulty UP

Prof. MUDr. et PhDr. Jana Mačáková, CSc.
děkanka Lékařské fakulty UP

Prof. RNDr. Lubomír Dvořák, CSc.
rektor Univerzity Palackého

Z obsahu:

Ze zasedání Kolegia rektora UP 2	
Current Contents Connect	3
Nabídka lyžařských kurzů	3
Vadim Petrov přednášel o public relations	4
Setkání analytiků 1998	4
Z vědeckých pracovišť UP	5
Kauze v Ústřední knihovně UP 6	
M. Frýba o Buddhově učení, problému centralismu a vědecké práci	6
MEZI NÁMI VZDĚLANCI	7
Studijní pobyt ve Stuttgartu	7
Američtí studenti zvou na vernisáž	8

Zprávy, informace, oznámení

Usnesení 39. zasedání České konference rektorů

Česká konference rektorů (ČKR) přijala na svém 39. zasedání (19. – 10. 11., Vyškov) následující usnesení:

1. ČKR podporuje názor MŠMT ČR, aby vysokoškolské koleje byly předány do majetku těch vysokých škol, které je v současné době spravují. Pravidla pro přidělování lůžek je třeba koordinovat v jednotlivých univerzitních městech.

2. ČKR vítá příslib vlády ČR, že začne financovat institucionální výzkum na vysokých školách.

3. ČKR se zevrubně zabývala kritérii pro hodnocení kvality vysokých škol. Metodika hodnocení fakult navržená MŠMT není dostatečně objektivní, a proto byla v rámci ČKR ustavena komise, která připraví nový návrh metodiky zahrnující především parametry pro hodnocení kvality.

4. ČKR zastává názor, aby doporučení tzv. Reprezentativní komise před jejich předložení MŠMT byla projednána plénem ČKR.

5. ČKR žádá, aby případné návrhy na reorganizaci vojenského vysokého školství byly předloženy k projednání ČKR.

*Za Českou konferenci rektorů
prof. ing. Jan Hron, DrSc., předseda*

Pracovní schůze

Sekce pro dějiny lékařství Vlastivědné společnosti muzejní v Olomouci, Česká společnost pro dějiny věd a techniky ČAV, pobočka v Olomouci, pořádají 4. 12. v 15.00 hod. v klubovně Vlastivědného muzea v Olomouci pracovní schůzi. V programu promluví Mgr. Bohuslav Smejkal na téma *Lékařské tisky z let 1501–1800 ve fondech Univerzity knihovny v Olomouci*, doc. RNDr. MUDr. Milan Černý, CSc., na téma *Antropologie a rasismus – historický přehled* a Dipl. Sc. pol. Mojmir Hanuš na téma *75. výročí úmrtí slavného olomouckého rodáka RNDr. et Pharm. Dr. Karla Čejka Peška*.

Koordinátorem programu je prof. MUDr. Zdeněk Kojecký, DrSc.

-map-

Jen několik řádků

Do kapsy hluboko – až na dno

Ve svém posledním dotazníku žádá NYAS (New York Academy of Sciences, o níž ŽUP nedávno referoval) své členy, aby se mimo jiné zařadili také do příjmové kategorie. Žádá velmi zdvořile, ujišťujíc, že jde o informaci důvěrnou a nezveřejnitelnou. Sama tabulka oněch kategorií však už tak zdvořile nevyhlíží.

Nejnižší platová kategorie (do níž jsem vstoupil, a byla mi velice volná, asi jako příliš velké boty) je nadešlána méně než 7 500 USD ročně; kategorií bylo asi deset, s nejvyšší více než 1 milion USD ročně.

Jsem si vědom, že jsem těmito pár řádky nesdělil nic, co bychom už předtím plus minus nevěděli. Snad jenom to, že už jsme vůbec zařaditelní – třebaže jenom na úplně poslední schůdk.

Samozřejmě si přitom člověk uvědomuje, že při naší pozici ve světové vědě sluší se nám na šaty strážat spíše z materiálu zvaného skromnost nežli pýcha.

S. Komenda

Za profesorem Antonínem Zatloukalem

Ve čtvrtek 19. listopadu nás po dlouhé těžké nemoci opustil pan profesor Antonín Zatloukal, přední odborník na francouzskou literaturu. Pro českou romanistiku je jeho odchod citelnou ztrátou.

Životní i literární pouť profesora Zatloukala byla dlouhá a bohatá. Narodil se 7. 10. 1916 v Paršovicích u Hranic. Studoval a v roce 1935 maturoval na Slovanském gymnáziu v Olomouci. Poté se zapsal na Masarykovu univerzitu v Brně na „klasický“ obor *latina – francouzština*. Jeho profesory byli např. F. Novotný, F. Stiebitz, J. Kopal, O. Levý, V. Černý. Po uzavření českých vysokých škol nemohl vykonat státní zkoušku, složil ji až po válce, v roce 1946. Jako čerstvý absolvent působil na Polívkově reálném gymnáziu, později postupně jako lektor, asistent a odborný asistent na Filozofické fakultě obnovené UP. Počátkem šedesátých let byl jmenován docentem pro obor dějiny francouzské literatury. Profesorem se stal v roce 1990.

Antonín Zatloukal se věnoval převážně problematice francouzského románu od 18. století do současnosti. Z jeho pera vzešla úctyhodná řada českých i francouzsky psaných studií o Voltairovi, Prévostovi, Diderotovi, Hugoovi, o bratřech Goncourtových. Jeho zvláštní pozornosti se těšila zejména trojice velkých francouzských realistů: Stendhal, Balzac, Flau-

bert. Balzac byl doslova celoživotní literární láskou pana profesora. Napsal o něm rozsáhlou habilitační práci *Balzacova lidská komedie – rozbor společenskopolitický, filozofický a estetický*, publikoval množství článků a monografií *Umění Balzacova románu*. Byl členem a korespondentem zahraničních společností *Groupe d'études balzacienes*, *L'Année balzacienne* a *Revue d'Histoire de la France*. Milovaným Balzakiem se zabýval ještě i v posledních dnech před svým odchodem.

Z autorů 20. století ho zaujali např. R. Martin du Gard a A. Camus. S vervou přednášel o „nové kritice“. Nelze opomenout příspěvky z oblasti poezie – medailony k Rimbaudovi, Baudelaireovi, Reverdy, o dadaismu a surrealismu.

Spolupracoval na *Dějínách francouzské literatury 19. a 20. století* a na *Slovníku francouzských autorů*, psal doslovy pro česká a slovenská nakladatelství. Byl dlouholetým členem výboru Kruhu moderních filologů a předsedou jeho olomoucké pobočky. Vychoval řadu učitelů francouzštiny...

Snad Vaše knížka „Studie o francouzském románu“ nebyla posledním textem, který jsme si od Vás mohli přečíst, milý pane profesore. Na Vašem pracovním stole zůstaly rozepsané poznámky...

*Jitka Uvírová,
Katedra romanistiky FF UP*

Ze zasedání Kolegia rektora UP

K hlavním bodům programu zasedání Kolegia rektora UP, které proběhlo 19. 11. 1998, patřilo projednání současného stavu příprav nových legislativních norem UP, které jsou zpracovávány v duchu nového zákona o vysokých školách. Jak sdělil prorektor UP doc. J. Schulz, ke schválení Akademickým senátem UP je připraven *Volební a jednací řád AS UP*, *Statut UP*, *Jednací řád VR UP* a *Řád výběrového řízení*, ostatní připravované normy procházejí připomínkovým řízením. Na následné schůzce rektora UP s děkany fakult měl být projednán také *Návrh vnitřního mzdového předpisu*.

Dalším bodem programu byly informace o čerpání rozpočtu, které předložil kvestor UP ing. J. Jirka. Podle jeho sdělení lze předpokládat, že rozpočet univerzity jako celku nebude ke konci roku 1998 deficitní. Podle dosavadních ukazatelů budou nákladové položky a výnosy jednotlivých fakult a ostatních hospodářských jednotek v oblasti neinvestičních prostředků víceméně vyrovnané. Záporný hospodářský výsledek lze v současné době očekávat pouze u FTK a částečně u PF UP; otázky spojené s tímto problémem budou tématem připravované schůzky mezi vedením UP a FTK UP, resp. PF UP. Rektor UP v této souvislosti upozornil na očekávané těžkosti PF UP v příštím roce v souvislosti se zrušením školného zahraničních studentů. Připomněl rovněž záměr vlády koncipovat rozdělení příspěvku MŠMT podle počtu studentů (40 %), z hlediska tvůrčího výkonu (30 %) a podle tzv. kvalitativních ukazatelů (30 %). (Mezi tato kvalitativní kritéria hodnocení fakult budou patřit otázky, které např. upřesní, zda jsou fakulty hodnoceny na mezinárodní úrovni, je-li na nich realizována výuka alespoň jednoho studijního magisterského programu v cizím jazyce, zda na fakultách existuje vnitřní informační systém, jaký je počet přepočtených učitelů, profesorů, absolventů PGS, jaký je objem prostředků získaných v otevřených soutěžích, jaký je podíl absolventů doktorského

typu studijního programu k počtu všech studentů PGS a další.)

Dále rektor UP informoval o rozhodnutí akreditační komise, která doporučila, aby bylo Právnícké fakultě UP přiznáno právo realizovat státní zkoušky pouze s garancí PF Masarykovy univerzity v Brně. Právnícká fakulta UP přijala v této souvislosti opatření, jehož cílem je zlepšit kvalifikační strukturu tak, aby po třech letech mohla znovu žádat o právo samostatného zajištění průběhu státních zkoušek.

Prorektorka UP doc. L. Hornová podala informace o své nabídce studentským zástupcům v AS UP, aby se spolu se svými náhodně vybranými kolegy pokusili o evaluaci UP. Jak uvedla, některé obecné poznatky z takto realizované ankety by mohly být vybrány pro evaluační komisi CRE, jejíž návštěva na UP je očekávána v únoru 1999.

Prorektor UP prof. K. Lenhart oznámil, že se připravuje umístění výsledků vědy a výzkumu na UP na webových stránkách univerzity. Prorektor UP RNDr. J. Tillich sdělil, že byla podepsána smlouva o kreditním systému a programy jsou k dispozici. Rektor UP prof. L. Dvořák informoval o přípravě průkazů pro studenty, které by měly být k dispozici od příštího školního roku.

-mav-

Společenství pro studium hlasu a řeči

Ústav lékařské biofyziky LF UP, Katedra žurnalistiky FF UP a Katedra hudební výchovy PdF UP pořádají 2. seminář univerzitního *Společenství pro studium hlasu a řeči*. Seminář se uskuteční 10. 12. ve 14. 00 hod. ve Velké posluchárně Teoretických ústavů LF UP v Olomouci, Hněvotinská 3 (v areálu FN).

-map-

Zprávy, informace, oznámení**Current Contents Connect**

Při vědeckých zprávách a jednáních, při obhajobách dizertačních, habilitačních a dalších odborných prací se dnes již automaticky předpokládá, že každý ví, co to jsou tzv. „karenty“ neboli Current Contents (CC). O internetovském přístupu naší univerzity do této světově známé databáze článkové bibliografie (Current Contents Connect – CCC) jsme vás informovali v Žurnálu č. 8. Pro zájemce jsme nabídli i stručný návod, jak se v databázi pohybovat (k dispozici je u výpůjčního pultu v Ústřední knihovně UP).

Na některých fakultách (např. přírodovědecké, lékařské) byli odborníci zvyklí pracovat s CC na disketách. Nový přístup prostřednictvím Netscape 3.0 (<http://ccc.cuni.cz>) je jistě již nepřekvapil. Ve společenských vědách disciplínách se však jedná spíše o nový zdroj informací a mnozí vyučující i studenti by uvítali malý kurs práce s CCC. Knihovna tedy nabízí: 8. 12. 7.30–9.00 Kurz práce s CCC pro vyučující 9. 12. 7.30–9.00 Kurz práce s CCC pro studenty.

Vzhledem k tomu, že jsme vázáni kapacitou počítačové místnosti, prosíme, aby se zájemci předem ohlásili na tel. 563 1722. Jsme však ochotni vysvětlit problémy spojené s vyhledáváním v CCC i individuálně mimo uvedené termíny.

PhDr. L. Slezáková,
Ústřední knihovna UP

Basket mezi fakultami

Ve čtvrtek 19. 11. byl sehrán další zápas mezi-fakultní ligy basketbalu, ve kterém se utkali úřadující mistři z FTK UP s mužstvem (a „ženstvem“) Přírodovědecké fakulty UP. Fakulta tělesné kultury nastoupila do zápasu plna sebevědomí a odhodlání a již po prvním poločase vedla, hlavně zásluhou pivotmana Šýkory, o 21 bodů. Do druhého poločasu nastoupila PrF UP koncentrovaněji, ale ani přes výborný výkon Šenkýře a Šupola nedokázala zkorrigovat nepříznivý výsledek. FTK UP nakonec zaslouženě zvítězila 75 : 47.

Všechny příznivce basketbalu zveme na další zápasy mezifakultního přeboru, které se konají každý čtvrtek od 14:00 ve Sportovní hale UP.

-syk-

Mezinárodní volejbalový turnaj ke svátku studentů

Akademik centrum – Sekce tělesné výchovy a sportu FTK UP uspořádala u příležitosti Mezinárodního dne studentského ve středu 18. 11. pod záštitou rektora UP prof. RNDr. Lubomíra Dvořáka, CSc., *Mezinárodní turnaj smíšených družstev ve volejbalu*. Tento 39. ročník (dříve volejbalový turnaj žen) byl letos již posedmým uspořádán jako turnaj smíšených družstev mužů a žen (4+2).

Oporou při organizaci byl PhDr. Lubomír Zapletal, Alena Dokupilová a sekretářka AC FTK Eva Pospíšilová.

Po slavnostním zahájení turnaje vedoucím Akademik centra FTK UP PaedDr. Jiřím Vaculíkem, CSc., probíhalo volejbalové klání od 9.00 do 16.00 hod ve Sportovní hale UP v dosud největším počtu 17 zúčastněných družstev z České a Slovenské republiky. Hrlo se s maximálním nasazením ve čtyřech skupinách systémem každý s každým. Všichni chtěli vyhrát. Škoda, že se to nepovedlo žádnému ze sedmi olomouckých družstev – včetně družstva ab-

Možnosti studia ve Francii

Francouzské velvyslanectví v Praze pořádá na UP přednášku o možnostech studia ve Francii pod názvem Program stipendií francouzské vlády. Přednáška se uskuteční 3. 12. 1998 v 11.00 hodin v aule FF UP. Všichni zájemci z řad studentů, absolventů a pedagogů jsou srdečně zváni.

-rek-

Galaples Právnické fakulty UP

Liga posluchačů Právnické fakulty UP (LPPF UP) si vás dovoluje pozvat již na III. galaples, který se koná 4. 12. 1998 v prostorách hotelu Národní dům v Olomouci.

Začátek galaplesu je v 19. 00 hodin. K tanci a poslechu hraje taneční orchestr *Styl*. Bohatá tombola, jakož i ukázky předtančení jistě přispějí k příjemnému večeru.

Vstupenky je možno zakoupit v knihkupectví *Týcho* v Ostružnické ulici nebo na koleji gen. Svobody, pokoje č. 107 B 302 A.

Obzvláště srdečně zveme posluchače 1. ročníků PF UP, aby využili této společenské události k seznámení se svými kolegy, ale i k seznámení se zástupci olomoucké právnické veřejnosti, z nichž velká část galaples LPPF UP navštěvuje. Galaplesy, pořádané členy LPPF UP navazují (podle informací bývalého pana děkana doc. M. Liberdy) na předválečnou tradici v Olomouci, kdy plesy právníků tradičně zahajovaly olomouckou plesovou sezónu.

Členové LPPF UP se těší na Vaši návštěvu.

Za LPPF UP statutární zástupci Ligy
B. Roubcová, J. Hotar, J. Kazík

Poděkování studentům UP

Ve čtvrtek 19.11. uspořádalo Transfúzní oddělení FN Olomouc *Den nových dárců krve*. V tento den přišlo poprvé darovat svou krev celkem 62 dárců. Za povšimnutí však stojí, že více než polovinu tvořili studenti Univerzity Palackého v Olomouci.

Český Červený kříž chce touto cestou poděkovat všem těmto mladým lidem, kteří tak

Stručně

K 90. výročí založení SČB proběhla 21. 11. sto pátá **olomoucká bibliofilská beseda** na téma *Mé první setkání s krásnou knihou*.

***

Ve středu 25. 11. se v aule PF UP uskutečnilo **setkání akademické obce Právnické fakulty UP**, které bylo zaměřeno k problematice výsledků akreditačního řízení.

***

V pátek 27. 11. se v aule PF UP konal **slavnostní akt inaugurace** děkana Právnické fakulty UP doc. ing. J. Blažka, CSc.

-mav-, -map-

Při příležitosti životních jubilej obdrželi 19. 11. 1998 v pracovně rektora UP zlatou medaili Univerzity Palackého prof. RNDr. Milena Rychmovská, DrSc., a pamětní medaili pak prof. RNDr. Otakar Štěrba, CSc.

-map-

přispěli k záchraně zdraví či životů svých spoluobčanů. Věříme, že si ze svého prvního odběru odnesli jen pěkné dojmy a že budou Transfúzní oddělení FN navštěvovat pravidelně.

Dr. Marek Jukl,
OS ČČK Olomouc

Nabídka lyžařských kurzů

FTK UP, Akademik centrum – sekce vzdělávání pořádá licenční a instruktorské kurzy v následujících termínech:

1. Bílá – Beskydy: 4. – 7. 3. 1999, cena 900,- Kč (kurzy IŠL, ČL)
2. Zuberec – Hábovka – Spálená Dolina: 18. – 22. 12. 1998, cena 2 200,- Kč (kurzy IŠL, ČL, IŠS)
3. Liptovský Ján: 3. – 8. 1. 1999, cena 2 200,- Kč (kurzy IŠL, ČL, IŠS)
4. Kouty nad Desnou: 18. – 21. 1998, 3. – 6. 1. 1999, cena 1 350,- Kč (kurzy IŠL, IŠS)
5. Bílá – Beskydy: 7. – 10. 1. 1999, cena 2 500,- Kč (kurzy IŠL, ČL)
6. Bílá – Beskydy: 3. – 6. 1. 1999, cena 1 950,- Kč (kurzy IŠS)

(Pozn.: IŠL a IŠS – instruktor školního lyžování a snowboardingu, ČL – cvičitel lyžování)

Další informace: Mgr. Dagmar Šlezarová, Tř. Míru 115, 771 11 Olomouc, tel.: 068/541 23 82.

-ftk-

PhDr. Alena Orlová, ředitelka turnaje

Události

Zajímaví hosté na Katedře rekreologie FTK UP

Čtvrtek 19. a pátek 20. 11. byly pro mnohé studenty oboru rekreologie na Fakultě tělesné kultury UP bezesporu zajímavými dny. Katedru rekreologie navštívil pan RNDr. Jan Herzmann, CSC., ředitel agentury *Sofres – Factum*, který vystoupil s přednáškovým cyklem v rámci výběrového předmětu „Komunikace s veřejností“. Čtvrteční přednáška byla věnována komunikaci s médii, tématem pátečního dopoledne byl výzkum veřejného mínění. Aktuálnost těchto přednášek umocnila bezesporu i skutečnost, že se uskutečnily mezi dvěma koly senátních voleb, na zpracování jejichž výsledků se dr. Herzmann aktivně podílel. S potěšením můžeme konstatovat, že

náš host si i v této pro něj tak exponované době našel čas na návštěvu naší katedry a těší nás jeho zájem o tento studijní obor. Dr. Herzmann dokázal, že je nejen uznávaným odborníkem na komunikaci, ale že toto umění ovládá i v praxi. Jeho přednášky doplněné řadou praktických příkladů se setkaly s velkým zájmem studentů rekreologie a i ve čtvrtek, kdy se přednáška protáhla do večerních hodin, se našlo dost času na dotazy studentů. Doufáme, že spolupráce s dr. Herzmannem, která se datuje od předložkové konference *Kalokagathia*, bude i nadále pokračovat.

-kot-

Vadim Petrov přednášel o public relations

S vyslovením jména Vadim Petrov se mnohým vybavuje souvislost s oborem *public relations* (dále jen PR). Není nezajímavé ale k této osobnosti dodat, že se jedná o absolventa AMU, že jeho jméno je také spojeno se založením Lidové konzervatoře – Konzervatoře Jaroslava Ježka, že je také držitelem čtyřadvaceti filmových, rozhlasových a televizních cen a v této dlouhé řadě bych asi neměla pominout i zhruba 1 150 hudebních titulů, jichž je autorem...

O hudbě ovšem V. Petrov do Olomouce přednášet nepřijel. Za posledních sedm let je totiž Petrov znám jako poradce a mluvčí V. Klause (1992–1996), mluvčí Chemapol Group a. s. (1997) či předseda Asociace *Public relations* agentur. V areálu FTK UP tedy předával posluchačům oboru rekreologie teorii a pár zkušeností z oblastí, jež u nás zaznamenala v posledních letech velký vzestup, z oblasti PR. Studenti se tak dověděli o základním poslání PR, o jejich filozofii a přístupu, o rozdílech mezi zmíněným oborem a reklamou, ale také o postavení PR v organizacích. V této souvis-

losti V. Petrov uvedl, že PR by měly být v každé organizaci či podniku součástí managementu a že toto oddělení (či jeden člověk) by měl podléhat přímo řediteli organizace. Dále zmínil nutnost přístupu ke všem informacím: jen na základě dobré informovanosti mohou být informace kvalifikovaně poskytovány. V. Petrov také nastínil ekonomické zatížení dobře fungujících PR, když řekl, že obsahují 40 % marketingového rozpočtu...

Na otázku, jaký základní recept by poradil vysokým školám, u nichž oblast *Public relations* perfektně nefunguje, sdělil, že v první řadě je potřebná strategie. Bez ní se totiž nejedná o PR (protože PR jsou procesem), ale jen o nahodilých aktivitách. Je samozřejmě důležité, aby vytvořenou strategií někdo naplňoval...

M. Poláková

(Pozn. red.: Vadim Petrov přednášel 23. 11. v posluchárně č. 404 FTK UP. O *public relations* jsme hovořili již v ŽUP roč. 7, č. 17, 18, 19, 20.)

Součástí profesionální výbavy spisovatele je smířit se s nepochopením...

Říká se, že největšího úspěchu zaznamenala první Vieweghova kniha. Viewegh se s tímto názorem samozřejmě neshoduje: *Je to vždy něčí soud. Např. Výchova dívek v Čechách byla kritizována především u nás (kritiky nebyly ale jednoznačně negativní), v zahraničí měla ohlas jiný. V daném příběhu jsem se snažil kýčovitost příhody („Král a jeho smutná princezna“) co nejvíce potlačit.*

Při zpracování Báječných let pod psa jsem samozřejmě věděl, že příběh nebude precizní, že přesně nezachytím 21. srpen 1968. O to jsem ale ani neusiloval. Snažil jsem se o jinou optiku, o optiku malých dějin, o rodinný pohled... Chci být sdělný a o čtenáře nikdy usilovat nepřestanu, dodal autor.

Michal Viewegh je znám také jako publicista. Na otázku, zdali jeho texty vznikaly na zakázku, odpověděl: *Ano, důvodem byly finance. Někdy byly lehce vydělané, někdy neskutečně těžce vyděnané. Rád bych však dodal, že tuto práci chápu jako řemeslo. Z několika textů na dané téma je nutné „vydestilovat vtipno“ a mnohokrát to vůbec není lehké... Řekl bych ale, že právě tato práce je jedním ze zaručených způsobů, jak se vypsát, jak se naučit tzv. se vejít do padesáti řádků...*

Známé Vieweghovy popudlivé reakce na kritiky jeho děl jsou, jak autor uvedl, minu-

lostí. *Připouštím, že jsem na kritická slova vlastní tvorby reagoval až hystericky. Ale někdy mi zkrátka nezbývalo nic jiného... I řadový čtenář totiž mnohdy poznal to, co jsem chtěl říci, nepoznal to ovšem kritik, jenž píše do „Literárek“ zhruba deset let! Kritika význam bezesporu má. Přemýšlím ale nad stavem současné kritiky. Neexistuje totiž kritika kritiky. Častokrát se stává, že člověk, který nikdy nic nepsal (dokonce ani kritiku), lehce někoho veřejně „popraví“, dodal autor, jehož odezva dnes už tak emotivní není. Vyrovnal se totiž s tím, že součástí profesionální výbavy spisovatele je smířit se s nepochopením.*

Ve zhruba hodinové besedě se jednou otázkou posluchačstvo dotkla i autorova optimistického naladění. *No, věřte, že celý den se za břicho nepopadám, ale humor je zbraň proti realitě, která se vám chystá skočit po krku, dodal M. Viewegh k svému naladění, pro které všeplatný recept samozřejmě nemá.*

M. Poláková

Pozn.: M. Viewegh je absolventem FF KLU v Praze. Nejprve působil jako učitel na základní škole v Praze-Zbraslavi, později jako redaktor (nakladatelství Český spisovatel). Dílo: *Názory na vraždu* (1990), *Báječná léta pod psa* (1992, 1993), *Nápady laskavého čtenáře* (1993), *Výchova dívek v Čechách* (1994), *Účastníci zájezdu* (1996), *Zapísovatelé otcovské lásky* (1998).

Setkání analytiků 1998

V letošním roce připadlo několik výročí pro Ústav analytické chemie VŠCHT v Praze. Především sté výročí nedožitého narození profesora Čůty, dlouholetého vedoucího ústavu a předsedy Československé společnosti chemické (ČSCH), ale také 80. narozeniny profesora Holzbechera a několik dalších kulatých a polokulatých výročí mladších pracovníků a také 50 let studijního oboru analytická chemie na VŠCHT.

Při této příležitosti uspořádal 20. 11. 1998 Ústav analytické chemie VŠCHT v Praze setkání *Minulost, současnost (a budoucnost) analytické chemie*. Sešli se nejen někteří absolventi této školy, ale také zástupci všech kateder analytické chemie na českých vysokých školách. Byly předneseny odborné přednášky a vzpomínkové přednášky na začátky obnovy VŠCHT po 2. světové válce. Zástupce ČSCH předal tři Hanušovy medaile a ocenění ČSCH. Mezi významnějšími byl profesor RNDr. Eduard Růžička, bývalý vedoucí Katedry analytické a organické chemie PŘF UP v Olomouci, který však pro nemoc nemohl ocenění a čestné členství v ČSCH převzít a bude mu osobně předáno předsedou ČSCH.

U příležitosti setkání byla uspořádána soutěž o nejlepší studentské odborné práce v oblasti analytické chemie. Soutěž pořádal Ústav analytické chemie VŠCHT v Praze ve spolupráci s odbornou skupinou analytické chemie ČSCH. Potěšitelná pro Univerzitu Palackého je skutečnost, že vítězem soutěže s finanční odměnou 5000 Kč, věnovanou firmou Merck, se stal student 5. ročníku PŘF UP David Friedecký, student analytické chemie. Přednesená práce měla název: *Screening dědičných poruch purinového a pyrimidinového metabolismu kapilární elektroforézou*.

K akci byl vydán pěkný sborník – *Setkání 1998*, ve kterém jsou vzpomínkové články na prof. Čůtu, na Ústav a Katedru analytické chemie za posledních 50 let, na padesát let studijního oboru na VŠCHT, vzpomínky na další jubilanty a je poukázáno také na současnost analytické chemie na VŠCHT v Praze.

V. Stučka a J. Ševčík

Dokončení ze str. 1

Pořadatelé předpokládali, že o koncert, na němž se objeví Jarek Nohavica, projeví zájem celá Olomouc. Proto také neproběhl jako kterýkoliv jiný koncert v U-klubu. J. Nohavica přijel do Olomouce rád jezdit, možná i proto, že o jeho koncerty je vždy velký zájem. Po tomto posledním (i v souvislosti s posledním CD *Dívne století*) se chce ale říci, že Nohavica „dozrává“, přestože se tentokrát představil jen několika songy, protože velký prostor byl věnován kapele Neřež, která kritila nové CD. Věřte, že to stálo zato!

(Koncert proběhl v aule PF UP 17. 11.)

-map-

Foto T. Jemelka

Z vědeckých pracovišť UP**Problematika lékařské mikrobiologie**

(Dokončení z minulého čísla)

O vědeckovýzkumné a zdravotnické činnosti Ústavu mikrobiologie Lékařské fakulty UP a FNO informoval jeho přednosta **doc. MUDr. Václav Hájek, CSc.** v minulém čísle Žurnálu UP. Dokončení jeho výkladu přinášíme nyní:

Další výzkumný tým, řízený MUDr. P. Hamalem, pracuje v oblasti lékařské mykologie. Studuje možnosti testování citlivosti k systémovým antimykotikům u mikromycet kvantitativní diluční metodou a zvláště intenzivně rozlišovací a reprodukční hodnoty biotypizačních metod u izolovaných kmenů významných druhů rodu *Candida*. Ve spolupráci s Centrem molekulární biologie a medicíny (MUDr. V. Raclavským) na LF UP řeší také otázky genotypizace kandií metodou náhodné amplifikace polymorfní DNA (RAPD). Vedoucí této skupiny se ve spolupráci s dalšími předními mykology ČR účastní na přípravě standardizace vyšetřovacích postupů a na vypracování akreditačních podmínek pro pracoviště v oblasti lékařské mykologie. V r. 1997 absolvoval MUDr. P. Hamal pětiletý stipendijní pobyt na Univerzitě K. Rupprechta v Heidelbergu, kde se detailně seznámil s metodou elektroforézy v pulzním poli a podílel se zde na objevu specifického primeru pro detekci oportunně patogenní houby *Penicillium marneffe*.

Poslední základní směr badatelské činnosti našeho ústavu se soustředil na přípravu a vývoj bakteriálních vakcín (*Triplex*, *Urovakol*, *Kanvakol*, *Akvakol* aj.) pro imunomodulační terapii nemocných s chronickými zánětlivými stavy. Navazuje na dlouholetou olomouckou tradici, sahající až do 50. let (doc. MUDr. E. Maršálek, doc. MUDr. H. Malota, MUDr. I. Černá) a od počátku 80. let pokračuje pod vedením MUDr. D. Koukalové, CSc. Další údaje o tomto výzkumu jsou uvedeny na jiných místech ŽUP – 4 (27): 8, 1995; 5 (18): 6, 1996 a 7 (17): 5, 1998.

Mohl byste uvést některé výsledky z posledních let a na čem v současné době pracujete?

K nejvýznamnějším prioritním poznatkům publikovaným v 90. letech patří nepochybně popisy nových druhů – Hájek V., Ludwig W., Schleifer

K. H. et al.: „*Staphylococcus muscae*, a new species isolated from flies“. *Int. J. Syst. Bacteriol.* 42: 97, 1992 a Hájek V., Meugnier H., Bes M. et al.: „*Staphylococcus saprophyticus* subsp. *bovis* subsp. nov., isolated from bovine nostrils“ *Int. J. Syst. Bacteriol.* 46: 792, 1996. Vedoucí stafylokokového pracoviště prezentoval výsledky výzkumu mimo jiné na Mezinárodním kongresu mikrobiologů (IUMS) v Praze 1994 a na Mezinárodním sympoziu o stafylokokocii ve Stockholmu 1992 a v Lyonu 1993. V současné době byla dokončena studie směřující k standardizaci kritérií pro taxonomickou klasifikaci stafylokoků ve spolupráci s nejpřednějšími francouzskými a americkými odborníky – Freney J., Kloos W. E., Hájek V., Webster J. A.: „Minimal standards required for description of new staphylococcal species“ a byla odeslána do USA k tisku v *Int. J. Syst. Bacteriol.* Ve spolupráci s výzkumným týmem Katedry genetiky a molekulární biologie PŘF MU v Brně je řešena problematika subtypizace oxacilin-rezistentních stafylokoků. První výsledky byly již prezentovány v zahraničí (Doškař J., Pantůček R., Hájek V. et al.: „Molekulární typizace klinicky významných stafylokoků“, Genetická konference, Bratislava, 17. – 18. 9. 1998. Zároveň probíhá společný výzkum s týmem japonských odborníků (vedoucí prof. A. Shimizu) na Univerzitě v Kobe, pod pracovním názvem „Molecular typing of *Staphylococcus intermedius* strains of animal provenience“.

K pozoruhodným výsledkům výzkumné činnosti pracovního kolektivu z Antibiotického střediska (AS) nutno zařadit publikace, které pojednávají o prioritním zachytu nosokomiálních kmenů *Klebsiella pneumoniae* produkujících beta-laktamázy s rozšířeným spektrem účinnosti (Kolář M., Látal T.: *Klin. Mikrobiol. Inf. Lék.* 3: 110, 1997) a o první izolaci vankomycin-rezistentních enterokoků z klinického materiálu v ČR (Kolář M., Vágenerová I., Kohnová I.: *Klin. Mikrobiol. Inf. Lék.* 3: 189, 1997). Řadu významných poznatků zveřejnil MUDr. M. Kolář formou posterů nebo přednášek v zahraničí (Častá-Pála 1995, Bratislava 1997, Por-

torož 1997, Martinské Hole 1997, Hamburg 1998, San Diego 1998). V současné době rozvíjí naše AS intenzivní mezinárodní spolupráci, přispívající k surveillance rezistence na antibiotika u nejdůležitějších patogenů v projektu *Micromax* (koordinovaném na evropské úrovni firmou Bristol-Myers Squibb) a v projektu *Artemis* (řízeném v celosvětovém pojetí mezinárodní zdravotnickou institucí IHMA v USA).

Výsledky vědecké aktivity mykologické laboratoře byly v posledních letech zveřejněny v četných publikacích, posterech a přednáškách na domácí půdě i v zahraničí (Brusel 1995, Stará Turá 1995, Výmar 1997, Trenčanské Teplice 1998). Byly zahájeny další výzkumné studie v oblasti molekulárně-genetických metod pro vývoj přímé PCR diagnostiky mikromycet rodů *Candida* a *Aspergillus* v krvi a bronchoalveolární laváži (ve spolupráci s CMBM LF UP) a v oblasti průkazu extracelulárních proteáz a jejich inhibitorů u kvasinkovitých mikroorganismů (ve spolupráci s Ústavem organické chemie a biochemie AV ČR).

V průběhu 90. let byly na mikrobiologickém ústavu úspěšně dokončeny a obhájeny čtyři výzkumné projekty v IGA MZ ČR (č. 0716–4, 2270–3, 2629–3 a 3303–3) a tři projekty v Grantové agentuře UP. Pracovníci ústavu se také podíleli nebo podílejí jako spoluřešitelé na realizaci jednoho projektu v GAČR (301/97/1192) a tří výzkumných úkolů v Grantové agentuře UP.

Na našem ústavu pracují v tomto roce celkem čtyři pregraduální studenti (pomocné vědecké nebo pedagogické síly) a dva postgraduální studenti, kteří řeší zadané vědecké úkoly pod vedením školitele doc. MUDr. V. Hájka, CSc.

Co říci závěrem? Je zřejmé, že Ústav mikrobiologie LF svými výsledky mezinárodního významu náleží k pilířům vědeckého výzkumu na UP. Vědecké priority hlavně v oblasti taxonomie bakterií a antibi rezistence dávají tomuto pracovišti znak evropské kvality.

-mh-

Jubileum**Prof. MUDr.****Zdeněk Kojecký, DrSc.,
pětaosmdesátiletý**

Kdo ho zná, neuvěří. Vzácné jubileum ho zastihlo v příkladné životní aktivitě. Spolek lékařů a Spolek pro historii medicíny uspořádaly na jeho počest přednáškové schůze. Tam zaznělo zhodnocení jeho díla a odborných zásluh z úst prof. Krče. Z něj vyjímáme: autor 170 původních prací, mnohé se světovým ohlasem, autor 350 odborných přednášek. Emeritní přednosta II. interní kliniky LF, vypočetl 10 docentů a 9 kandidátů věd. Zkonstruoval bioptickou střední sondu, studoval membránové trávení, morfologické změny sliznice tenkého střeva u různých chorob atd. Jako předseda Čs. gastroenterologické společnosti se podílel na organizování sjezdů a výměnách zahraničních odborníků. Stále ho zajímají nové poznatky teoretických oborů a jejich medicínský význam. Nechybí na schůzích Spolku lékařů ani na seminářích kliniky. Velmi ho interesuje vědecké a výzkumné dění na UP. Pravidelně se s ním můžete setkat na koncertech Moravské filharmonie a Spolku pro komorní hudbu.

„Ad multos annos“, pane profesore!

Prof. M. Hejtmánek

Dvanáct let Zpravodaje klinické farmakologie a farmacie

Farmakologie a farmacie patří se svými 149 zahraničními časopisy s vysokým impaktem k nejrychleji se rozvíjejícím vědním oborům na světě (ŽUP č. 6, s. 6). Je důkazem velké odborné prozíravosti a znalosti trendů světové medicíny, že vedení LF UP a FN právě v tomto oboru podporují vydávání Zpravodaje, a to již jeho dvanáctého ročníku. Je to jediný nekomerčně zaměřený časopis svého druhu v ČR. Přináší výsledky původních vědeckých prací a přehledné články předních odborníků o nových poznatcích a aktuálních problémech farmakologie klinickým lékařům všech odborností i lékařům praktickým a – což je zvláště cenné – také studentům lékařství. V periodiku publikují své zpravidla první odborné práce také doktorandi oboru farmakologie, mikrobiologie, chemie, molekulární biologie, patologie imunologie a dalších oborů.

Časopis vznikl z iniciativy prof. MUDr. Jiřího Lenfelda, CSc., emeritního přednosty Far-

Náměty možné inovace demokracie

Jevy jako globalizace a ukončení konfrontace Východ – Západ podněcují vznik otázek o osvědčeném fungování demokratických států. Je třeba promýšlet zlepšení politického řídicího potenciálu, změnu suverénní role politiky a měnící se váhu národních států – aby byla zaručena účinnost demokratických systémů v 21. století. Diskutují se tyto oblasti možné inovace demokracie: reforma spolupracující-

makologického ústavu LF UP, který chápal specifické postavení farmakologie v systému pre- a postgraduálního lékařského vzdělání a cítil potřebu postarat se o kontinuální tok nových vědeckých poznatků do medicínské praxe, která je na pokroku farmakologie velice závislá.

Toto celostátní periodikum má dnes v odborné veřejnosti takové renomé, že bude od příštího ročníku vydáváno ve spolupráci s Českou farmakologickou společností. Odborné veřejnosti a studentům LF UP je časopis distribuován zdarma, náklady na jeho výrobu (v nákladu 1000 výtisků) jsou hrazeny sponzory. Odpovědným redaktorem je prof. MUDr. Jaroslav Jezdinský, CSc., přednosta Farmakologického ústavu LF UP, předseda 12 členné redakční rady je ředitel Fakultní nemocnice doc. MUDr. Václav Rýznar, CSc.

-mh-

ho federalismu, rozdělení kompetencí mezi jednotlivé politické úrovně, úloha občanské společnosti, systém volby politických elit, význam obcí pro legitimitu demokracie a třetí sektor mezi státem a trhem.

Z: *Wege zur Erneuerung der Demokratie*, Verlag Bertelsmann Stiftung.

Přeložil S. Komenda

O čem se mluví

Kauce v Ústřední knihovně UP

V návaznosti na diskuse týkající se kauce za absenční výpůjčky zahraničních studentů v Ústřední knihovně UP a na základě pokynu rektora UP předkládám akademické obci UP toto právní stanovisko k danému problému:

Z hlediska právní úpravy je nutno vyjít již z ústavního pořádku ČR a z prováděcích předpisů. Na řešený problém se tedy vztahují tyto obecně platné právní předpisy a interní předpisy UP: a) Usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb. (Listina lidských práv a svobod), které je součástí ústavního pořádku ČR, b) zák. č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník v platném znění, c) zák. č. 172/1990 Sb. o vysokých školách, d) zák. č. 111/1998 Sb. o vysokých školách, e) Statut UP č. 3/1990, f) Organizační řád UP č. 4/1990, g) Rozhodnutí rektora UP č. 3/97, Knihovní a výpůjční řád UP.

Při právním rozboru je nutno konstatovat, že knihovní systém UP poskytuje služby akademické obci UP, zaměstnancům UP a dalším fyzickým či právními osobám. Veškeré materiální i finanční prostředky nutné pro poskytování těchto služeb jsou ve vlastnictví ČR a UP má k těmto prostředkům právo hospodaření. UP jako příspěvková organizace odpovídá státu (tj. vlastníkově) za hospodaření s uvedenými prostředky, přičemž má dispoziční práva jako vlastník. Ústavní předpisy v žádném případě nevymezují odlišný režim pro právo hospodaření (vlastnické právo státu realizované ustanovenou institucí) a v článku 11 odst. 1 ústavního předpisu č. 2/1993 Sb. stanoví, že „vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu“. Přeneseně řečeno je tedy stanovení kauce ochranný prostředek vlastníka vzhledem k ekonomickým a technickým podmínkám poskytované služby (absenční výpůjčky) a subjektu, který této službě využívá.

Námítky, že stanovením kauce je porušeno ustanovení čl. 33 citovaného ústavního předpisu, neobstojí, neboť zde je garantováno bezplatné vzdělání až do úrovně středních škol a pro vysoké školy platí zvláštní režim.

Podrobnosti ochrany vlastnických práv upravuje zák. č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník v platném znění a tento v § 2 stanoví dispoziční svobodu vlastníka (v daném případě instituce mající právo hospodaření a vlastníka zastupující). V § 51 poté stanoví možnost uzavření nepojmenované smlouvy a v daném případě se jedná o smlouvu, kterou se za přesné specifikované podmínky poskytuje knihovní služba, tzn. poskytují se informace způsobem specifickým pro knihovnu, přičemž jednou ze sjednaných podmínek je poskytnutí kauce.

Postavení vlastníka ještě více zdůrazňuje § 123 citovaného zákona, a to takto: „Vlastník je v mezích zákona oprávněn předmět svého vlastnictví držet, užívat, požívat jeho plody a užítky a nakládat s ním.“ Z hlediska právního je tedy zcela jednoznačně vymezeno oprávnění UP stanovit kauci (kauce je vratná po ukončení poskytování služby, tzn. většinou po skončení studia), a to i pro určitou skupinu uživatelů, k čemuž ji opravňuje právo na ochranu vlastnictví.

Stanovení kauce při absenčních výpůjčkách pro osoby, které nejsou občany ČR, není v rozporu s ústavním pořádkem ČR a zejména s Listinou lidských práv a svobod, rovněž není v rozporu s Občanským zákoníkem, s dalšími obecně platnými právními předpisy a s vnitřními předpisy UP. Z hlediska ekonomického i technického, včetně hlediska náročnosti a dostupnosti právního vymáhání, je velmi žádoucí tuto kauci stanovit. Podpůrně tyto závěry potvrzují i opatření některých tuzemských a zahraničních knihoven.

JUDr. L. Antonů, vedoucí právního oddělení UP

Rozhovor

M. Frýba o Buddhově učení, problému centralismu a vědecké práci

V nedávné době přijel do Olomouce doc. dr. Mirko Frýba, jenž působil jako externista i na Katedře psychologie FF UP. M. Frýba je všeobecně známou osobností v oblastech psychologie, psychoterapie, satiterapie, mnozí jej znají také jako učitele *Dhammy*. Krátké návštěvy (před cestou na Srí Lanku) k rozhovoru využil Mgr. Martin Příbyl, absolvent FF UP a posluchač postgraduálního studia KSS MU v Brně. Zkrácenou verzi zajímavé rozmluvy v následujících řádcích otiskujeme

Jaký byl důvod olomoucké návštěvy?

Dostalo se mi pozvání dr. Mohapla a dr. Tillicha. Dr. Mohapl měl zájem o mé přednášky z psychologie a psychoterapie, dr. Tillich se zajímal o spolupráci v oblasti jógy, meditace a psychohygieny. Při této příležitosti jsem na Filozofické fakultě Univerzity Palackého i přednášel, a to na téma „Buddhova cesta k rytmu člověku“.

Lidi překvapuje, že veřejně tvrdíš, že nejsi buddhistou, ale stoupencem toho, kdo učil Dhammu – Buddhy. Jaký je v tom rozdíl?

Buddha neučil buddhismus. Buddhismus – ismus je ideologie, filozofie, náboženství, systém a systémů buddhismu je mnoho... Buddha učil praktickou metodu zvládnání života, kterou může provozovat jak např. marxista, tak i křesťan. Buddhovo učení – Dhammu může provozovat kdokoli. Mluví tímto životním stylem, nikoliv o ideologii.

V psychologických kruzích jsi považován více za buddhistu než za vědce...

Někteří kolegové ve své zaměřenosti na určitou psychologickou školu považují všechno, co přesahuje jejich chápání, za něco zvláštního. U mne to pak označují za buddhismus, protože vědí, že jsem byl ovlivněn Buddhovou naukou. Myslím ale, že za mě vědecké kvality hovoří to, co jsem v oblasti vědy napsal a udělal. Používám psychologickou teorii relativity, která je obsažena v nauce Abhidhammy, což je vlastně psycho-etická teorie relativity. Je to psychologie nadřazená tomu, co se učí na univerzitách. Ale v psychologii existuje víc přístupů, které se blíží tomuto kybernetickému pojetí, např. Lewinova učení pole nebo teorie sebeaktualizace osoby, kterou učil C. Rogers a F. Perls.

Není paradoxem tvrzení některých buddhistů, že naopak význam Buddhova učení zlehčují svým vědeckým postojem?

-mp-, -map-

Glosa

Legální – ne však legitimní

Lid je prý zdrojem veškeré moci ve státě. Tedy – alespoň by měl být. Není tak neobvyklé, aby člověka napadlo, jak snadno může vzniknout fráze – jako prohlášení o úmyslu, avšak bez záruk jeho realizace.

Záruka by mohlo být to pravé slovo.

Měli jsme docela nedávno opět volby. Tentokrát doplňovací volby do Senátu. Jako už při ustavujících volbách před dvěma roky, tak i při doplňovacích volbách dva roky nato vykazala statistika výsledků především jeden fakt.

Zarčující většina voličů dala najevo, že považuje Senát za instituci zbytečnou – a protože nákladnou, tedy vlastně škodlivou. Čísla o volební účasti mluví docela zřetelně.

Moje otázka zní: Proč není vůle lidu respektována? Není to pohrdání lidem a projev přehlíživé arogance vůči němu, když se mocní nad tím, že je zájem o jejich služby tak mizivý, ani nezamyslí? Alespoň ne nahlas? A pořád dál se vnučují, podobní reklamě na prací prášky či hygienické vložky?

Soudím, že Senát je učebnicová ukázka instituce sice legální, ne však legitimní. Instituce zvolené podle zákona, ovšem zákona špatného, který „neošetril“ možnost občanského nezájmu a odporu vůči jejímu zřízení.

Takového člověka, který by mi tato slova někdy řekl nebo doložil, neznám. Samozřejmě, někteří buddhisté mne rádi nemají. Důvod ovšem spočívá v tom, že jsem do češtiny přeložil knihu „Slovo Buddhovo“. Nemohou tudíž už tvrdit své buddhistické nesmysly. V této souvislosti věřím, že některým buddhistům jsem nepřijemný tím, že správně zprostředkovávám Buddhovo učení v jeho původních slovech.

Jsi Pražák, v Brně jsi byl zaměstnaný a poslední roky jsi tam i žil. Přitom jsi jezdil do Olomouce, kde jsi také pracoval. Jaké to je, nebýt právě v Praze?

V Praze se nedá pracovat demokratickým způsobem. V České republice totiž stále vládne tradice centralismu a konkrétně v Praze je příliš mnoho Moraváků, kteří se arogantně snaží dávat povely lidem, kteří žijí mimo Prahu a zakládají ústřední výbory a ústřední instituce, buddhistické asociace. Pražáci chtějí mít stále hlavní slovo, chtějí diktovat lokální skupinám. A to je problém. Pro demokratickou práci je potřebné najít centrum či ohnisko někde jinde. To ale neznamená, že bych v Praze nepřednášel.

Co říkáš tomu, že v různých městech vznikly Bodhi skupiny? Přičítáš to také demokratickým skupinám?

Ano. Je to znak demokratizace. Znamená to, že nikoliv jedna osoba v Praze diktuje pro celou republiku, ať už je to např. jeden učitel nebo jedna organizátorka, ale že existuje více organizátorů, kteří demokraticky spolupracují. Takhle to funguje např. ve Švýcarsku. To, co jsem dokázal udělat ve Švýcarsku, v hlavním městě Bernu, by dosud v Praze možné nebylo.

Vím, že hodně studentů olomoucké psychologie na tebe velmi rádo vzpomíná. Byl bys ochoten někdy v budoucnu učít na univerzitě, třeba i jako mnich?

Ale ano! Až se ze Srí Lanky vrátím, za dva, tři či pět let, rád se na UP, pokud mne někdo pozve, vrátím. Mohl bych přednášet třeba na téma psychologie zvládnání života, metodologie výzkumu či psychotherapeutické situace.

Nic nového pod sluncem. Čeští legislativci připomínají totiž svou činnost vůbec spíše báby anděličkářky: samý potrat. A to ještě jde o neschopnost v tom lepším případě; v tom horším jde o spolupráci se zločinem a nahrávání mu, jako třeba v kauze lehkých topných olejů a mnoha dalších afér. O tom, že do hlavní role je v této hře obsazována korupce, sotva kdo pochybuje.

Se vztahem legality a legitimacy se to má podobně jako se vztahem práva a spravedlnosti. Je možno právou dostat, přestože spravedlnost zapláče a rozum zůstane stát.

Domyšleno do extrému – by byl podle tohoto systému Senát zvolen, i kdyby k volebním urnám přišli jen sami uchazeči o senátorská křesla v doprovodu svých zákonitých (a nezákonných) manželek a dospělých z řad blízkého příbuzenstva.

Volby by tak v daném obvodu vyhrál ten, jehož příbuzenstvo je košatější, a tedy jeho plodivá síla vyšší.

Při stávající hroživé demografické situaci by to vlastně bylo docela správné.

Ať moc nad Čechy drží ti, kteří se víc snaží o udržení Čechů při životě!

S. Komenda

MEZI NÁMI VZDĚLANCI

Práva vysokého učení udělil olomoucké jezuitské koleji římskoněmecký císař Maximilián II. dne 22. prosince 1573 výhledově – v Olomouci existovalo tehdy jen latinské gymnázium, filozofie a teologie se zde dosud nepřednášely, kromě toho tehdejší rektor koleje Španěl Hurtado Pérez hodlal nejprve dokončit stavbu koleje. Teprve když přišel do Olomouce z Prahy Angličan George Warr, aby tu vyučoval filozofii, mohl vzniknout základ olomoucké fakulty svobodných umění, dnešním termínem fakulty filozofické. Dne 18. října 1576 byl slavnostně zahájen nový akademický rok řeckým a latinským proslavem, recitováním veršů a velkou disputací o filozofii, která trvala ještě dva následující dny. Ale už 15. října 1576 se konala na olomoucké akademii za přítomnosti jezuitského provinciála Maggia, rektora Péreze a dalších hodnostářů první

DEPOZICE

posluchačů filozofie a žáků dvou nejvyšších tříd gymnázia – rectorie a humanior. Při depozici, doslova „odložení“, jinak beáních (srov. přejaté výrazy „deponovat“ nebo „depozitář“; základ výrazů beanismus, beání, beáníe je patrně onomatopoický, tj. napodobuje kozí mekot) odkládali studenti ze sebe beanismus, hrubé mravy, a byli přijímáni do řad akademické obce zápisem do univerzitní matriky.

Jak tato drsná a pro beány nezřídka bolestivá procedura vyhlížela, pokusil jsem se rekonstruovat v následující dramatické scéně:

Vystoupí depozitor:

Students! Isem od své vrchnosti učené, od Jeho Magnificenci pana rektora Academiae Olomucensis a od pániů professores volán, abych se podle starožitého zvyku s vámi odebral k depozici. Jste sice již rectori, ale přesto beání, oslové. Máte doposud hrubé mravy selské, jichž jste nesložili a ani složiti nemohli, neboť teprve nyní obdržela Academia Olomucensis dovolení depositio konati. Depositio jest právě složení těch hrubých mravů. Kdo nesložil hranatých mravů, není způsobilý k umění, toho nikde v žádnou akademii nepřipouštějí. Beans jest zvíře, osel hloupý. Hranaté mravy skládají v pražské akademii již od časů svaté a slavné paměti Karla zakladatele a skládají se na kozlu ze dřeva zdělaném. Karel zvyk ten dobrý přinesl do Prahy od Sekvany z Paříže, chvalitebný ten obyčej však pochází od samého mudrce Sókrata. Ten, moudrost z nebes přivábil, ustanovil na lyceum athénském, aby mládež zanechávala drsných mravů na kozlu. Nešklebte se, usmolenci, a těšte se, že složíte troupské mravy v beáních! Nyní jděte!

Rozlehně se volání:

Vivat doctores! Vivat professores! Vivat Academia Olomucensis!

Vystoupí depozitor:

Excellentissime Pater Proventiae, Domine Rector Magnifice Academiae Olomucensis, domini professores, Societatis Iesu Patres et item doctores, magisteri, baccalarii, studentes seu scholares!

Pohlédnětež k té lavici, vizte troupy v ní dřepící, jsouť smrdutí co kozlové, otrhaní co lotrové, huby mají usmolené, nosy mají uvozhřené, nemravní jsou co sedláci, prasečkáři, skotáci! To jsou, milí vzácní páni, neotesaní beání. Uprostřed nich dřepí kmán, jenž sluje arcibeání. Moji milí pomocníci, postavte ho na lavici, nechať zříme, jak mu sluší kukla a oslovské uši! A nyní se mějtež k dílu, berte sekáč, hřeblo, pilu, sem s hoblíkem a palicí, sem s vodou v měděnici! Choďte zhurta toho záka, beána nezduvořáka, jenž, podoben oslovi, jest co špalek dubový! Tento špalek osekejte, co vystrčí, zurážejte, co křivé má, narovnejte, špinu z něho umývejte!

Vystoupí pomocník:

Ha, on má cos v nohavici!

Depozitor se táže:

Cím vydutá jest nohavice?

Pomocník odpovídá:

Vězíť v ní jakás škartice!

Depozitor poroučí:

Přineste mi tu škartici! Co jest to, arcibeáne?

Depozice, dřevorez z 16. století

Arcibeání plačky odpovídá:

Toť psaní maticíčkou zaslané.

Depozitor praví:

Beán teď na kozla patří, přečtem si to psaní, bratři! Aj, maticíčka tu pěkně píše: By synka hlad nehryz' v břiše, že náký groš mu poslala, co pantálovi pokradla. Dej, beáne, groše sem, ať se za ně napijem! Pijte víno, draží páni, a slyšte toto skládání, poslouchajte také, žáci, co o vás praví sedláci, jenž máte ničemné mravy! Dobrý rád jste opustili, jen abyste živi byli lehce na cizí mozoly. Scestněť jsou tak vaše školy. Podstatného nic neumíte, náležitě se neučíte a jen po frejch bžítě! Ze jste lotři, sami víte. Jak jen gramatikou huby propláknete drobet, zuby, ať jsou z vás hned páni mistři, však bakchanti, troupi jistí. Nepočnouce v škole býti, v cizí statek se vetřítí, kohokoli vošidiiti, buď sirotky, nebo obec, toť jest při vás snadná věc. Tak bohatství nabudouce, na ouřad se dostanouce, při soudíte sobě sami, jeden druhému nahání. Na spravedlnost nic nedbáte, nad spravnými potrášáte, vše po své hlavě mít chcete a obce zavozujete, z lotrovství jiné trescete, sebe osvobozujete. Totof jest jen vaše umění dobrým lidem k pohoršení! –

Nuž, mají beání dosti své zkoušky trpělivosti, na kozlu zdatně jezdili, tak své beání složili. Necht' v matriku jsou zapsáni a alma mater poddání!

Všichni volají:

Vivat Academia Olomucensis!

KONEC

Jiří Fiala

Zkušenosti ze zahraničí

Studijní pobyt ve Stuttgartu

Prof. RNDr. Ing. Lubomír Kubáček, DrSc., (spolu s doc. RNDr. Ing. Ludmila Kubáčkovou, DrSc.) z Katedry matematické analýzy a aplikací matematiky PříF UP strávil nedávno pracovní pobyt v Institutu of Geodetic Science na Stuttgart University. Požádali jsme jej o několik informací o průběhu a výsledcích jejich stáže:

Můžete přiblížit charakter pracoviště, které jste navštívili?

Tento ústav, jehož ředitelem je prof. Erik W. Grafarend, současný prezident celosvětové komise pro matematické a fyzikální základy geodézie, se vyvíjí z oddělení matematického ústavu univerzity a dále se z něj odštěpil světoznámý „Institute of Navigation“.

Zaměření ústavu lze charakterizovat hesly: satelitní geodézie, fyzikální geodézie, inerciální a matematická geodézie.

Jaký byl účel vašeho pobytu?

Naše pracovní náplň souvisela zejména se satelitní geodézií, ve které jde o určování polohy bodů na zemském povrchu. V tomto procesu vystupují kromě jiného též statistické modely procesu měření, které jsou nelineární. Problémem tedy bylo přispět k metodice zpracování experimentálních dat v rámci nelineárních statistických modelů.

Má tento váš pobyt nějaký konkrétní výstup?

V matematickém výzkumu výstupem bývá obvykle publikace. I v našem případě jsme se snažili uzavřít náš tříměsíční pobyt publikací, která by

shrnovala získané výsledky. Do tisku jsme odevzdali rukopis práce pod názvem „Regression Models with a Weak Nonlinearity“, která by měla vyjít jako „Technical Report“ univerzity ve Stuttgartu. Zájemcům je k dispozici na katedře ve formě preprintu. Kromě toho jsme připravili do tisku práci „Linearization regions in a determination of a calibration curve“, kterou chceme publikovat v našich Aktech. Zatím nedokončena je společná práce s německými kolegy, která se zabývá problémem identifikace vychýlení satelitních měření.

Jak hodnotíte význam své zahraniční cesty pro katedru a pro vás osobně?

Dokončení na str. 8

Studentská rubrika

Američtí studenti zvou na vernisáž

Výstava obrazů, fotografií a objektů, jejíž vernisáž proběhne 2. 12. v 17:00 v galerii Zbrojnice (Biskupské náměstí, v budově Univerzitní knihovny UP), završí druhý ročník programu *Study Art and Music in the Czech Republic*. Tento projekt je jedním ze zahraničních studijních pobytů, které pro své studenty pořádá St. Cloud State University (Minnesota, USA). UP je vedle univerzity v Lodži jedinou středoevropskou univerzitou, na níž SCSU posílá své studenty. Už sám název naznačuje, že program je určen především pro studenty uměnovědných oborů a ze strany UP je proto organizován Katedrou muzikologie FF UP a Katedrou výtvarné výchovy PdF UP. Formou skupinových přednášek, individuálních lekcí i zájezdů do kulturních center střední Evropy se skupina šestnácti amerických studentů seznamovala s českým a evropským životním stylem a kulturním dědictvím. *Množství galerií, koncertů a lokalit, které jsme měli možnost vidět, je ohromující a tyto zážitky nás obohatily o řadu cenných zkušeností, shodují se studenti SCSU a dodávají: Jsme přesvědčeni, že profesori UP jsou nadáni nadpřirozenými schopnostmi. Na všech našich exkurzích jsme měli štěstí na mimořádně příznivé počasí, což byla určitě zásluha prof. Jana Vičara (Katedra muzikologie). Mgr. Vladimír Havlík (Katedra výtvarné výchovy)*

zase nepochybně vlastní kouzelný klíč ke dveřím všech budov, které by nám za normálních okolností zůstaly zavřeny.

Dodejme ještě, že výstava potrvá po dobu tří dnů.

M. Voříšek, student FF UP

Studentská vědecká konference o literatuře

Mnozí si ještě pamatujeme na soutěže SVOČ, za kteroužto zkratkou se skrývala studentská vědecko-odborná činnost. Třebaže někdy byly tyto akce poznamenány některými dobovými neduhy (tendence k masovému náboru „duší“, preference ideologicky „přínosných“ prací...), není možno pominout, že fungovaly též jako jeden z důležitých momentů výběru a zrání badatelského dorostu.

Po listopadu 1989 byla SVOČ jako jeden z nežádoucích plodů předchozího režimu zavržena, ale po čase vyšla najevo krátkozrakost

tohoto kroku. Objevily se pokusy obnovit přerušenu tradici, většinou už bez soutěžního rázu a bohužel i bez většího zájmu a ohlasu.

Ze začarovaného kruhu se pokusili poprvé rázněji vykročit v roce 1996 na Filozofické fakultě Ostravské univerzity, když tam uspořádali první celostátní studentskou vědeckou konferenci orientovanou na literárněvědnou problematiku. (Mimochodem – nedávno byl konečně vydán sborník příspěvků z této konference.) Druhé pokračování se uskutečnilo vloni v Brně a do třetice se studenti filozofických a pedagogických fakult sešli 18. a 19. 11., tentokrát na pražské Pedagogické fakultě UK. S referáty tematicky zaměřenými na evropské souvislosti české literatury a na funkci a podobu krajiny v české literatuře jich vystoupilo sedmáct, jednání se v průběhu dvou dní účastnilo (tu více, tu méně aktivněji) i několik desítek dalších kolegů. Olomoucká Filozofická fakulta zde měla šest zástupců (Lucii Fruhwirtovou, Andreu Koldovou, Petra Komendu, Markétu Kufovou, Vladimíra Lánika a Andreu Volencovou), což byla nejpočetnější výprava. A snad to nebude znít neskromně, když konstatujeme, že příspěvky jmenovaných kolegů se výrazně podílely na celkové velmi dobré úrovni konferenčního jednání. Konečnicou – s největší pravděpodobností se o tom budete moci případně přesvědčit i sami na stranách přílohy časopisu Tvar, kde by měly jejich referáty spolu s ostatními vyjít.

Když už přišla řeč na budoucnost: další studentskou literárněvědnou konferenci bychom rádi uspořádali na Filozofické fakultě UP, a to v květnu 1999. Doufejme, že se tento záměr podaří důstojně realizovat, protože snad už nikdo nepochybuje, že pro kulturní talentovaných studentů, a tedy i badatelskou budoucnost jsou podobné akce prostě nezbytné.

PhDr. L. Machala, CSc., FF UP

Studijní pobyt ve Stuttgartu

Dokončení ze str. 7

Především ve výzkumné práci, kterou jsme mohli uskutečnit v poměrně dlouhém časovém období (tři měsíce), která byla dobře motivována a byla realizována ve velmi příznivých pracovních podmínkách a která samozřejmě je přínosem jak pro katedru tak i pro nás.

Další význam každého pobytu v zahraničí vidíme též v tom, že přináší možnosti srovnávat vědeckou úroveň, organizaci pedagogické a vědecké práce, úroveň technického zařízení atd. V našem případě jsme se kromě úkolu, který jsme měli řešit, zabývali zejména organizací vědecké a pedagogické práce na úrovni katedry. Srovnání s katedrami v ČR lze stručně charakterizovat slovy „intenzivní“. Máme zde na mysli počet pracovníků katedry a jejich pracovní vytížení. Překvapovalo nás, že tak bohatý stát, jako je SRN, tak důrazně upřednostňuje princip hospodárnosti a maximálního využití každého pracovníka katedry, i když ve velmi dobrých pracovních podmínkách. Je nepochybné, že všechny katedry na UP budou muset v procesu začleňování ČR do EU přehodnotit svůj „modus operandi“, jestliže chceme přežít.

-mav-

...a tento týden...

30. LISTOPADU

Středisko Britské rady, Křížkovského 14, místnost 204, 18.00hod.: St. Andrew's Day – oslavy svatého Ondřeje, patrona Skotska, v duchu skotských tanců.

U-klub, Šmeralova 12, 19.00: HOP TROP – špičková a stále nejlepší česká trampska skupina hrající v sestavě Jaroslav Samson Lenk, Lád'a Kučera – Huberták a Jaromír Vondra – Šroub. Křtí se také třetí CD skupiny!

1. PROSINCE

Cyrlometodějská teologická fakulta UP, 17.00 hod.: Postoje dětí a mládeže k mentálně a tělesně postiženým z hlediska vývojové psychologického – II. část. Pořádá CMTF UP a Sociální klinika v Olomouci.

U-klub, Šmeralova 12, 19.00: Vltava – Marx-Engels Beatles. Nový koncertní program legendární pražské kapely.

Středisko Britské rady, Křížkovského 14, místnost 204, 13. 00: How to teach English to Dyslexic – Dysgraphic Learners. Druhou část kurzu *Jak učit angličtinu žáky se specifickými poruchami učení* pro přihlášené učitele povedou Blanka Pechancová a Andrea Smrčková.

2. PROSINCE

Přírodovědecká fakulta UP, ul. Šlechtitelů 11, hlavní budova, velký přednáškový sál (č. 501), 17. 00 hod.: Dr. Štěpán Husák, CSc. (*Botanický ústav AV ČR, Treboň*) – *Rody Callitriche a Utricularia* v našich vodách.

3. PROSINCE

Klub Sidia: 110. internistický den „Pokroky v revmatologii“. Jednodenní odborný program. Pořádá III. interní klinika LF UP v rámci kalendáře České a Slovenské internistické společnosti.

U-klub, Šmeralova 12, 19.00: Posel z Liptákova. Studentská divadelní společnost hraje divadelní hru à la Jára (da) C.

4. PROSINCE

U-klub, Šmeralova 12, 15.00: Mikulášská nádílka pořádaná občanským sdružením SPO-LU a ZŠ Rezníčkova Staré Hodolany.

5. PROSINCE

U-klub, Šmeralova 12, 14.00: Mikulášská nádílka a zábavné odpoledne pořádá Okresní výbor svazu zdravotně postižených a Rosťa Kuchař.

Sportovní hala FTK UP:

9.00 a 13.00 volejbal SK UP – LI Brno (muži NL)
10.00 a 14.00 volejbal SK UP – Česká Třebová (ml. dor-ky P-ČR)

16.00 volejbal SK UP – NH Ostrava (st. dor-ky)
16.00 basketbal SK UP – BK Loko Trutnov (ml. dor-ky DL)

6. PROSINCE

Sportovní hala FTK UP:

10.00 basketbal SK UP – Nová Paka (ml. dor-ky DL)

10.00 volejbal SK UP – NH Ostrava (st. dor-ky P-ČR)
12.30 házená SK UP – Kunovice (ženy I. liga)